

Pohjois-Pohjanmaan lähisuhdeväkivaltatyön jatkokoulutus 5.10.2026

NAKOVA Pohjois-Pohjanmaan toimintamalli naisiin kohdistuvaa
väkivaltaa ja lähisuhdeväkivaltaa vastaan ESR+ -hanke

Pohjois-Pohjanmaan lähisuhdeväkivaltatyön asiantuntijatiimi

Euroopan unionin
osarahoittama

NAKOVA

Pohjois-Pohjanmaan toimintamalli
naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ja
lähisuhdeväkivaltaa vastaan

Pohde

Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue

POLIISI
OULU

OULUN
ENSI- JA
TURVAKOTI RY

Rekisteröikää osallistumiseen – tieto on meille todella tärkeää

Olet osallistunut EU:n sosiaalirahasto (ESR) rahoittamaan hankkeeseen.

Säädökset edellyttävät, että EU:lle tulee raportoida kaikista hankkeisiin osallistuneista henkilöistä lukumäärätietoja, jotka tallennetaan työ- ja elinkeinoministeriön EURA 2021 –nimiseen tietojärjestelmään.

Raportoitavien tietojen avulla saadaan selville, millaisia tuloksia hankkeiden avulla on Suomessa saavutettu.

Tiedot ovat luottamuksellisia

Kuinka tallennat omat tietosi järjestelmään

- Mikäli sinulla on käytettävissä älypuhelin tai tietokone ja voit tunnistautua joko omilla verkkopankkitunnuksilla tai mobiilivarmenteella, voit itse tallentaa omat tietosi järjestelmään.

Vaihtoehto 1 Linkillä osoitteeseen www.eura2021.fi/osallistuja

- Hyväksy ehdot ja kirjaudu palveluun.
- **Mikäli NAKOVA-hanke löytyy jo tiedoista** klikkaa NAKOVA-hanketta ja jatka lopetustietojen jättämiseen.
- **Mikäli NAKOVA-hanketta ei löydy vielä**, syötä hankekoodi sille varattuun kenttään ja täytä tämän jälkeen aloitustietosi järjestelmään.

Vaihtoehto 2 Qr-koodilla verkkosivustolle:

- Lue mobiililaitteella QR-koodi. Koodi vie tunnistautumiseen ja pitää sisällään myös hankekoodin.
- Täytä tietosi järjestelmään. Tarkista henkilö- ja yhteystietosi ja tarvittaessa muuta nämä.
- **Mikäli saat ilmoituksen ”olet jo osallistunut hankkeen toimintaan”** siirry eura2021 etusivulle, valitse NAKOVA-hanke ja syötä lopetushetken tiedot järjestelmään.

Hankekoodi S31279

Turvallisemman tilan periaatteet

(soveltaen [THL:n periaatteista](#))

Tapahtuman järjestäjänä

- Pyrimme saavutettavaan viestintään ja esteettömyyden huomioimiseen
- Tapahtumien esiintyjille kerrotaan turvallisemman tilan periaatteista
- Osallistujille kerrotaan turvallisemman tilan periaatteista
- Häiriötilanteisiin puututaan asianmukaisesti
- Myös jälkeinpäin ilmi tulleet tilanteet pyritään selvittämään mahdollisuuksien mukaan

Tapahtuman osallistujana

- Käyttäydy asiallisesti ja kunnioittavasti toisia kohtaan
- Huolehdi osaltasi, että keskusteluissa kaikki saavat mahdollisuuden puhua ja tulla kuulluksi
- Käytä kieltä, joka on ymmärrettävää kaikille osallistujille
- Kunnioita toisen kokemusta ja itsemäärittelyä. Älä yleistä omaa kokemustasi muita koskevaksi tai tee oletuksia toisten kokemuksista, elämäntilanteesta tai identiteetistä
- Älä häiritse ketään, puhu hyökkäävästi tai käytä henkilöön käyviä puheenvuoroja
- Muuta käytöstäsi, jos toinen sitä pyytää

Koulutuksen sisältö

- Johdanto koulutukseen 10 min
- MARAK riskinarviointi 1 tunti 10 minuuttia
- Tauko 15 minuuttia
- Turvasuunnitelma 1 tunti 5 minuuttia
- Moniammatillinen yhteistyö 15 min
- Lopuksi 5 min

Lähisuhdeväkivaltatyön koulutussuunnitelma

Lähisuhdeväkivalta peruskoulutus

- Kaikille ihmisiä työssään kohtaaville
- Sisältö: Lähisuhdeväkivalta ilmiönä, lähisuhdeväkivallan puheeksiotto ja palveluihin ohjaaminen väkivallan eri osapuolten kohdalla.
- Etäkoulutus + tallenne, kesto 3 tuntia
- Järjestetään 1 krt/vuosi keväisin
- Maksuton

Lähisuhdeväkivalta jatkokoulutus

- Sosiaali- ja terveysalan ammattilaisille, jotka työssään kohtaavat saman asiakkaan useamman kerran
- Sisältö: Riskinarviointi, turvasuunnitelma, moniammatillinen yhteistyö, työvälineitä tuen tarjoamiseen, traumasensitiivinen työote ja ambivalenssi.
- Etäkoulutus + tallenne, kesto 3 tuntia
- Järjestetään 1krt/vuosi syksyisin
- Maksuton

Avainhenkilö –koulutus (Pohteen sisäinen)

- Sosiaali- ja terveysalan asiakastyötä tekeville ammattilaisille
- Pohteen yksiköistä ja tiimeistä koulutetaan muutamia avainhenkilöitä, jotka voivat perehdyttää omaa tiimiään ja joita oma tiimi voi konsultoida.
- Sisältö: Tarjoaa osaamista lähisuhdeväkivaltaan ja lähisuhdeväkivallan eri osapuolten auttamiseen.
- Hybridikoulutus 5x4 tuntia. Sisältää myös itsenäistä työtä noin 18 tuntia. Maksuton

Lisäksi mainostamme uutiskirjeessä muiden toimijoiden maksuttomia koulutuksia

Kannustamme työntekijöitä hyödyntämään THL:n maksuttomia verkkokoulutuksia väkivaltatyöhön liittyen, [lisätietoa THL:n verkkosivuilta](#)

NAKOVA – hanke (ESR +)

NAKOVA Pohjois-Pohjanmaan toimintamalli naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ja lähisuhdeväkivaltaa vastaan 1.4.2025-31.3.2028

Lisätietoa pohde.fi/nakova

Kehitetään koordinaation ja yhteistyön tapoja

- Pohteen sisällä, yhteistyökumppaneiden kanssa, sekä YTA-alueella
- Yhteistyökokouksia ja työpajoja, joissa kuvataan ja kehitetään rakenteita
- Tutustumismatkoja Pohjois-Suomen yhteistyöalueen välillä, opitaan toisilta ja kehitetään yhteistyötä.

Rakennetaan palvelupolkuja ja tunnistetaan palveluiden kehittämisen tarpeita

- Palvelumuotoilun prosessi johon sisältyy asiakasraati ja työpajoja
- Opitaan muilta alueilta
- Huomioidaan erityisryhmien tarpeet: maahan muuttaneet, ikäihmiset, vammaiset, sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöt

Kehitetään parempia palveluita

- Kehitetään vaiheessa kaksi tunnistettuja tarpeita, sekä jo tunnistettuja, kuten MARAK-työryhmien käytäntöjen yhtenäistäminen
- Opitaan muilta alueilta hyviä käytäntöjä

Juurrutetaan, levitetään ja viestitään

- Koulutetaan ammattilaisia
- Viestitään ilmiöistä ja saatavasta avusta
- Kuvataan Innokylään ja viestintään valtakunnallisesti

Lyhyt kertaus peruskoulutuksesta

- Lähisuhdeväkivalta
 - on yleisempää kuin moni ajattelee. Vuosittain joka kymmenes nainen ja 8 % kaikista aikuisista kohtaa lähisuhdeväkivaltaa. (Terve Suomi tutkimus 2024)
 - on väkivaltaa jossa tekijä ja kohde ovat tai ovat olleet läheisessä suhteessa toisiinsa.
 - koskettaa monia osapuolia. Pohteen koulutuksissa ilmiötä tarkastellaan väkivaltaa kokeneen, tehneen ja sille altistuneen lapsen näkökulmista.
- Väkivalta voi olla paljon muutakin kuin fyysistä väkivaltaa. Eri väkivallan muotojen tunnistamisessa ja puheeksiotossa voi hyödyntää pohde.fi/nakova sivulta löytyviä [Väkivallan muodot –kortteja](#).
- Ammattilaisilla on velvollisuus puuttua → Jos olet epävarma konsultoi
- Puheeksiotto on jokaisen ammattilaisen tehtävä – on omia työvälineitä ja ohjeita aikuisen kokijan, lapsen tai nuoren sekä tekijän kanssa tehtävään puheeksiottoon. Keskiössä arvostava ja empaattinen kohtaaminen.
- Puheeksioton on hyvä olla systemaattista, tässä työvälineenä lähisuhdeväkivallan [suodatin- ja kartoituslomake](#).
- Pohjois-Pohjanmaan apu ja tuki on koottu pohde.fi/lahisuhdevakivalta verkkosivustolle. Sieltä löytyy myös toimintaohjeet ammattilaille sekä monikielisiä asiakasesitteitä. Ilonassa lähisuhdeväkivalta sivulla sisäisiä ohjeita, joissa myös sisäisiä konsultaationumeroita.

Traumatietoisuus viitekehystenä

- Traumatietoinen työote tai toisin sanottuna traumainformoitu työote on tärkeä viitekehys työskenneltäessä väkivalta teeman äärellä
- Se on lähestymistapa, jossa huomioidaan ihmisen elämänhistorian ja mahdollisten traumakokemusten vaikutus hänen tämän hetkiseen käyttäytymiseen, tunteisiin ja vuorovaikutukseen.
- Kyse ei ole terapiasta tai hoitomuodosta vaan työn tekemisen tapa.
- Väkivaltaa kokeneen, käyttäneen tai sitä todistaneen henkilön kohdatessa on traumatietoinen viitekehys on tärkeää.
- Tässä koulutuksessa emme perehdy traumatietoiseen työotteeseen tarkemmin, mutta toivomme työntekijöiden perehtyvän sen periaatteisiin.

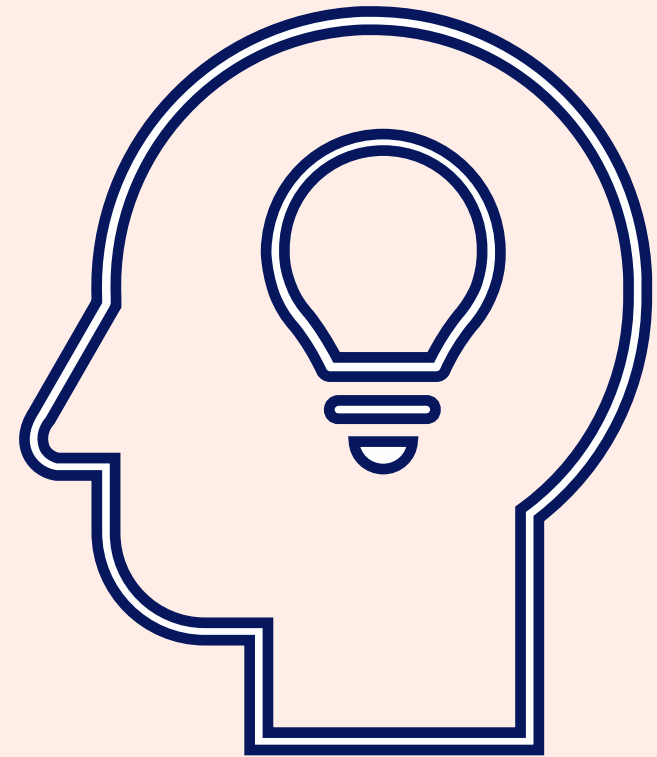
Lisätietoa:

[LAB Ammattikorkeakoulu](#)
[lehtori Minna Kuvajaisen luento](#)
[youtubesta.](#)

[Supernovat –hanke: Kohtaa](#)
[trauma, kohtaa ihminen. Opas](#)
[traumatietoiseen työotteeseen.](#)

Pohdintatehtävä 1

- Mikä voi estää sinua työntekijänä tekemästä MARAK-riskinarviointia?
- Vastatkaa pian aukeavaan polls-kyselyyn

Pohde

Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue

MARAK Riskinarviointi

MARAK – moniammatillinen riskinarviointi

- MARAK on vakavan parisuhdeväkivallan riskinarvioinnin ja uhrin auttamisen moniammatillinen menetelmä. MARAK kokoaa alueella toimivat uhrin auttamiseksi työskentelevät viranomaiset ja järjestöt yhteen ja koordinoi uhrille annettavaa tukea. MARAK-työryhmiä on Suomessa kymmenillä eri paikkakunnilla.
- MARAK koostuu systemaattisesta väkivallan riskinarvioinnista. Jos riski on kohonnut, moniammatillinen työryhmä auttaa uhria. Työryhmässä laaditaan moniammatillinen suunnitelma, jonka tarkoitus on parantaa uhrin turvallisuutta.
- Työryhmän työskentelyssä korostuu moniammatillinen arvio, tarkastellaan tilannetta usean eri tahon näkökulmasta.

Kenelle MARAK on tarkoitettu?

- MARAK on tarkoitettu henkilöille, jotka kokevat parisuhdeväkivaltaa tai elävät sen uhan alla. Parisuhdeväkivalta voi olla fyysistä, henkistä tai seksuaalista. MARAKin avulla voidaan käsitellä myös kunniaväkivaltatapauksia. Väkivallan tekijä voi olla nykyinen tai entinen puoliso tai seurustelukumppani.
- MARAK-työskentelyn avulla asiakas ja työntekijä voivat saada konkreettisia neuvoja ja toimenpidesuosituksia, joiden avulla asiakkaan tilannetta voidaan parantaa ja turvata.
- Vaikeisiinkin tilanteisiin on olemassa ratkaisuja ja neuvoja. Asiakas ja/tai työntekijä eivät joudu jäämään yksin miettimään.

MARAK-työskentelyn vaiheet

Lomakkeet, toimintaohjeet ja Pohjois-Pohjanmaan MARAK-työryhmien yhteystiedot: pohde.fi/marak

Lisätietoja: <https://thl.fi/aiheet/vakivalta/tyon-tueksi/marak-moniammatillinen-riskinarviointi>

MARAK-työskentely ammattilaisen näkökulmasta Pohteella - kartoitus

- Asiakkaan kanssa havaitaan vakavan väkivallan riski, joko asiakkaan itse kertomana, tai omien havaintojen perusteella. Työntekijä ehdottaa asiakkaalle MARAK-työskentelyä
- Täytetään yhdessä MARAK-riskienarviointilomake. Lomakkeen täyttöön on hyvä varata aikaa vähintään tunti. Varauduttava myös siihen, että lomakkeen täytön yhteydessä käsitellään rankkoja teemoja, oma vireystila ja ennakkovalmistautuminen tärkeää.
- Mikäli lomakkeen perusteella ilmenee tarve MARAK-työskentelylle, sovitaan että työntekijä vie asian MARAK-työryhmälle. Täytetään yhdessä lupalomake mitkä tahot saavat osallistua asian käsittelyyn.

MARAK-työskentely ammattilaisen näkökulmasta Pohteella - asian vienti työryhmälle

- Työntekijä ottaa yhteyttä MARAK-työryhmän puheenjohtajaan + sihteeriin, ajantasaiset yhteystiedot löytyvät osoitteesta pohde.fi/marak
- Pyydetään asiakkaan asiassa MARAK-työskentelyä.
 - Työntekijä toimittaa MARAK-riskinarviointilomakkeen + lupalomakkeen pj:lle ja sihteerille.
 - Tämän lisäksi on tärkeä saada tiivistelmä asiakkaan tilanteesta, miksi ollaan tässä tilanteessa.
- MARAK-työryhmästä ilmoitetaan työntekijälle asiakkaan asian MARAK-käsittelyn päivämäärä ja kellonaika.
 - MARAK-työryhmän kokoukset pääsääntöisesti 1krt/kk.
 - Sekä työntekijä että asiakas saavat halutessaan osallistua tapaamiseen. Mahdollisuus osallistua myös etänä siten, että asiakas ja työntekijä ovat työntekijän toimipisteellä. Asiakkaalle ei voida tarjota omaa etäyhteyttä.

MARAK-työryhmät Pohteella 2026 alkaen

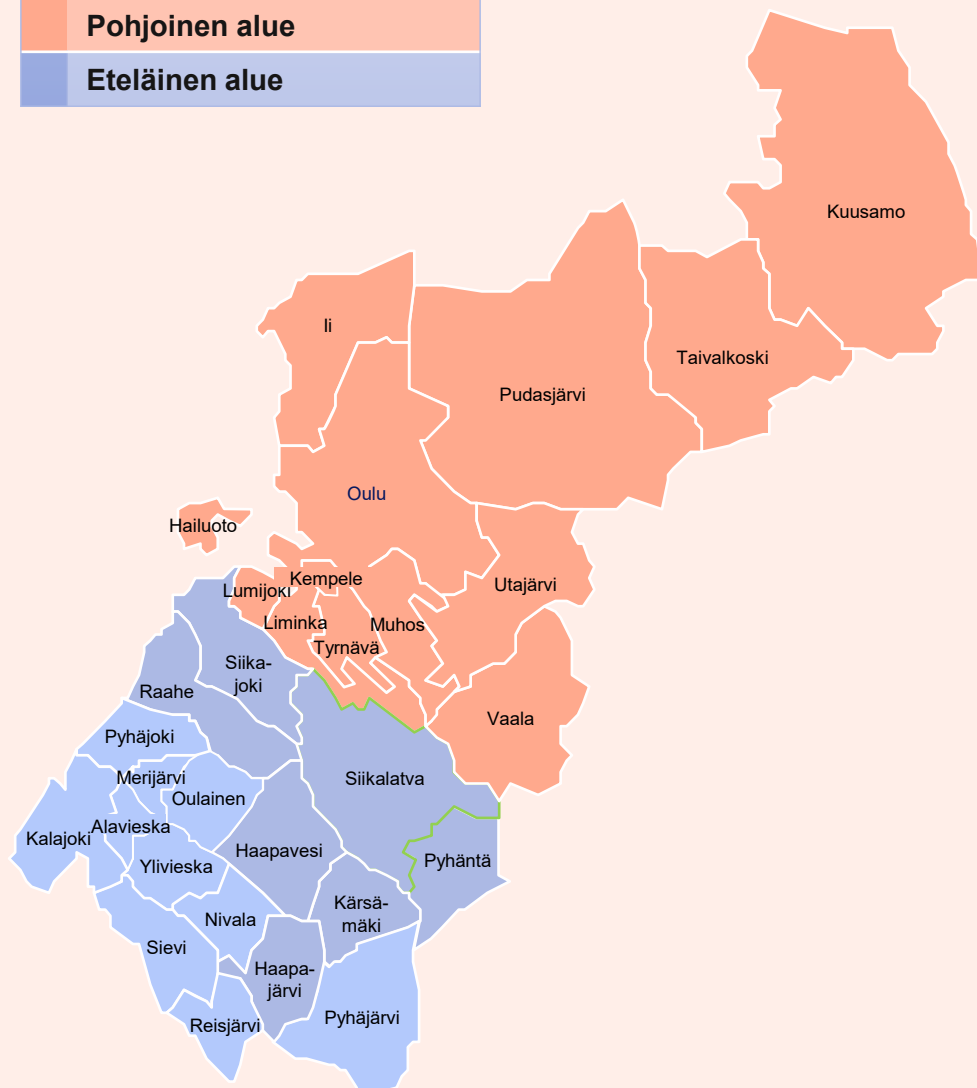
- Pohjois-Pohjanmaalla on kaksi MARAK-työryhmää, Pohjoinen ja Eteläinen.
- Työryhmät kokoontuvat 1krt/kk 2tuntia kerrallaan. Työryhmä kokoontuu vaikka ei olisi käsiteltäviä caseja.
- Työryhmän jäsenet sitoutuvat kokouksiin ja saavat käyttää työaika kokouksiin ja saavat matkustaa kokouksiin.
- Johdon tasolta sitoudutaan jäsenten nimeämiseen ja resurssien varmistamiseen MARAK-työskentelylle

Kokoonpano

- Alueen ensi- ja turvakoti
- Poliisi
- Työikäisten palvelut
- Lastensuojelu
- Neuvola
- Mielenterveyspalvelut
- Päihde-palvelut
- RIKU
- Seurakunta
- Sosiaali- ja kriisipäivystys
- Lastenvalvoja

MARAK-työryhmät Pohjois-Pohjanmaalla

Pohjoinen alue
Eteläinen alue

Pohjoinen alue (317000 asukasta)

- Oulu
- Ii
- Kempele
- Liminka
- Tyrnävä
- Muhos
- Utajärvi
- Vaala
- Pudasjärvi
- Taivalkoski
- Kuusamo
- Lumijoki
- Hailuoto

Eteläinen alue (100 000 asukasta)

- Raabe
- Siikajoki
- Merijärvi
- Pyhäjoki
- Kalajoki
- Siikalatva
- Ylivieska
- Pyhäntä
- Käsämäki
- Pyhäjärvi
- Haapajärvi
- Reisjärvi
- Nivala
- Alavieska
- Sievi
- Oulainen
- Haapavesi

MARAK-työskentely ammattilaisen näkökulmasta Pohteella - **työryhmän käsittely**

- MARAK-työryhmä käsittelee asiakkaan asian sovittuna päivänä ja kellonaikana.
 - Kokouksen aikataulusta riippuen aikaa on noin 20-40min/asiakastapaus.
- Työntekijä, joka toi asiakkaan asian MARAK:iin esittelee asiakkaan tilanteen. Käydään läpi asiakkaan historia, tapahtuneen väkivallan luonne, nykyinen tilanne, jatkosuunnitelmat, olemassa olevat palvelut ja muut asiaan vaikuttavat seikat.
- MARAK-työryhmän jäsenet antavat omasta työroolistaan käsin oman asiantuntijanäkemyksensä, pyritään koostamaan yhteinen näkemys siitä, miten asiakkaan asiassa olisi hyvä lähteä eteenpäin.
- Työryhmä antaa konkreettiset, selkeät toimenpidesuosituksukset käsittelyn lopuksi. Sovitaan myös eri toimijoiden rooleista, kuka lähtee viemään asiakkaan asiaa eteenpäin ja miten.
- Sovitaan seurantakäsittelyn ajankohta.
 - Tyypillisesti noin 2-4kk päähän kyseisen kuukauden MARAK-kokoukseen.
- MARAK-sihteerä toimittaa jälkikäteen työntekijälle vielä kirjallisen yhteenvedon asian käsittelystä ja suosituksista.

MARAK-lomakkeen täyttäminen

- Kerro menetelmästä
 - Lomake kannattaa täyttää vaikka, vaikka asiakas ei anna lupaa työryhmän käsittelyyn. Antaa tärkeää tietoa väkivallasta.
- Täyttäkää lomake
 - kysy tarkentavia kysymyksiä
 - tapahtumien nimeäminen ilman yksityiskohtiin menoa
 - tarkkaile asiakkaan vointia
- Keskustele asiakkaan kanssa lopputuloksesta (väkivalta voi olla vakavaa, vaikka Marak-pisteet eivät täytyisi)
- Käykää läpi ja allekirjoittakaa [suostumuslomake](#)
- Kertaa vielä, miten prosessi etenee
- Tee asiakkaalle [turvasuunnitelma](#) ja sovi jatkosta
- Tarkista vielä asiakkaan vointi ennen tapaamisen päättymistä

Vinkki!

Voit harjoitella
MARAK-lomakkeen
täyttämistä työkaverin
kanssa.

Uhrin nimi:

Päivä:

Tunnistenumero:

Selitä asiakkaalle, että nämä kysymykset esitetään asiakkaan oman turvallisuuden vuoksi ja hänen suojelemisekseen.	Kyllä	Ei	Ei tietoa	Kommentteja
Merkitse x:lla, kun kysytty asia täyttyy. Käytä lomakkeella olevaa kommenttilaata tarvittaessa, esim. jos tieto on peräisin jostain muualta kuin uhrilta.				
1. Onko käsiteltävästä väkivaltatapauksesta aiheutunut vammoja? (Mitä vammoja? Onko ensimmäinen kerta, kun tuli vammoja?)	☐	☐	☐	
2. Oletko erittäin peloissasi?	☐	☐	☐	
3. Mitä pelkää? Pelkäätkö uusia vammoja tai väkivaltaa? Kerro, mitä luulet (väkivallan tekijän/tekijöiden nimi...) tekevän ja kenelle (mukaan lukien lapset)	☐	☐	☐	
4. Tunnetko olevasi eristyksissä perheestä/ystävistä, esim. yrittääkö (väkivallan tekijän/tekijöiden nimi ...) estää sinua tapaamasta ystäviäsi/perhettäsi/lääkäriä tai muita?	☐	☐	☐	
5. Oletko masentunut tai onko sinulla itsetuhoisia ajatuksia?	☐	☐	☐	
6. Oletko eronnut tai yrittänyt muuttaa erilleen (väkivallan tekijästä/tekijöistä) viimeisen vuoden aikana?	☐	☐	☐	
7. Onko teillä kiistaa yhteydenpidosta lapsiin?	☐	☐	☐	
8. Lähettääkö (...) jatkuvasti tekstiviestejä tai soittaa sinulle, ottaa yhteyttä sinuun tai seuraa, vainoa tai ahdistelee sinua? (Kerro tarkemmin mitä ja uskotko, että hän tekee näin pelotellakseen tahallaan? Mieti, missä yhteyksissä ja millaista käyttäytyminen on)	☐	☐	☐	
9. Oletko raskaana tai oletko saanut lapsen lähiaikoina (viimeisten 18 kuukauden aikana)?	☐	☐	☐	
10. Tapahtuuko pahoinpitelyä useammin kuin aikaisemmin?	☐	☐	☐	
11. Onko väkivalta pahentumassa?	☐	☐	☐	
12. Yrittääkö (...) kontrolloida kaikkea mitä teet ja/tai onko hän erittäin mustasukkainen? (Ihmissuhteista, ketä tapaavat; "kytätäänkö" sinua kotona ja määrääkö hän esimerkiksi mitä vaatteita sinun tulee pukea. Ota huomioon kunniaan liittyvä väkivalta ja täsmennä käyttäytyminen.)	☐	☐	☐	

© Web www.caada.org.uk © CAADA suomenkielinen käännös Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.

www.thl.fi

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos • Institutet för hälsa och välfärd • National Institute for Health and Welfare
Mannerheimintie 166, Helsinki, Finland PL/PB/P.O. Box 30, FI-00271 Helsinki, puh/tel +358 29 524 6000

13. Onko (...) koskaan käyttänyt asetta tai muita esineitä vahingoittaakseen sinua?	☐	☐	☐	
14. Onko (...) koskaan uhannut tappaa sinut tai jonkun muun (niin että uskot sen olevan totta)? Sinut ☐ Lapsen ☐ Jonkun muun ☐	☐	☐	☐	
15. Onko (...) koskaan yrittänyt kuristaa/tukahduttaa tai hukuttaa sinut?	☐	☐	☐	
16. Sanooko tai tekeekö (...) sellaisia seksuaalisväritteisiä asioita, jotka tuntuvat sinusta pahoilta tai jotka satuttavat sinua tai jotain toista fyysisesti? (Jos jotain muuta henkilöä, ketä?)	☐	☐	☐	
17. Onko kukaan toinen henkilö uhkaillut sinua tai pelkäätkö jotain toista henkilöä? (Jos kyllä, tarkenna kuka ja miksi? Ota huomioon laajennettu perhepiiri, jos kyse kunniaan liittyvästä väkivallasta.)	☐	☐	☐	
18. Tiedätkö, onko (...) satuttanut ketään toista? (Tarkenna ketä, mukaan lukien lapset, sisarukset tai vanhemmat sukulaiset. Pidä mielessäsi kunniaan liittyvä väkivalta.) Lapsia ☐ Muita perheen jäseniä ☐ Ex-puolisoa ☐ Muita, ketä ☐	☐	☐	☐	
19. Onko (...) koskaan kohdistanut väkivaltaa eläimiin tai perheen lemmikkieläimeen?	☐	☐	☐	
20. Onko taloudellisia seikkoja, joita pitäisi ottaa huomioon? Esimerkiksi, oletko taloudellisesti riippuvainen (...), oletko sinä tai onko hän menettänyt äskettäin työpaikan tai onko muita taloudellisia ongelmia?	☐	☐	☐	
21. Onko (...) ollut viimeisen vuoden aikana lääkkeiden, huumeiden, alkoholin tai mielenterveyden kanssa ongelmia, jotka haittaavat normaalia elämää? (Jos kyllä, tarkenna mitä?) Huumeet/lääkkeet ☐ Alkoholi ☐ Mielenterveys ☐	☐	☐	☐	
22. Onko (...) koskaan uhannut tehdä tai yrittänyt itsemurhaa?	☐	☐	☐	
23. Onko (...) koskaan rikkonut lähestymiskieltoa, matkustuskieltoa, valvotun koevapauden ehtoja tai lasten tapaamisesta määrättyä sopimusta? (Voi olla tarpeen arvioida myös, miten nämä ovat toteutuneet pahoinpitelijän ex-kumppanin suhteen.) Lähestymiskielto ☐ Matkustuskielto ☐ Valvottu koevapaus ☐ Lasten tapaamissopimus ☐ Muita ☐	☐	☐	☐	
24. Tiedätkö, onko (...) ollut koskaan ongelmia poliisin kanssa tai onko hänellä rikoshistoriaa? (Jos kyllä, kerro tarkemmin). Parisuhdeväkivalta ☐ Seksuaalinen väkivalta ☐ Muu väkivalta ☐ Muu ☐	☐	☐	☐	
Kyllä vastaukset yhteensä				

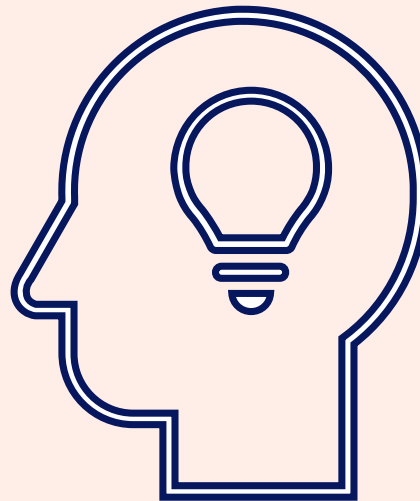
© Web www.caada.org.uk © CAADA suomenkielinen käännös Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.

www.thl.fi

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos • Institutet för hälsa och välfärd • National Institute for Health and Welfare
Mannerheimintie 166, Helsinki, Finland PL/PB/P.O. Box 30, FI-00271 Helsinki, puh/tel +358 29 524 6000

Pohdintatehtävä 2

- Mikä MARAKin tekemisessä mietityttää, mihin haluaisit vastauksen? Asiantuntijat vastaavat anonyymeihin kysymyksiin.
- Linkki: <https://forms.cloud.microsoft/e/zPmjGsD6NE>

Anonyymi kysymyslaatikko:
MARAK riskinarviointi

”Vaino Marak”

Lomake häirinnän ja vainon kartoittamiseen

Tätä riskinarviointia voi käyttää kaikissa vainoamisessa ja häirintään liittyvissä tapauksissa. Lomake täytetään aina, kun vainoamista tai häirintää on tapahtunut useammin kuin kaksi kertaa ja/tai asiakas on erittäin peloissaan. Kysymykset ohjaavat työntekijää havainnoimaan tarkemmin tapauksessa esiintyvää vainoa ja häirintää sekä kartoittavat asiakkaan riskiä kokea uudelleenvainoa tai häirintää. Useinmiten tekijän käyttäytyminen on myös pakonomaista uhrin valvontaa. Tapaus voi olla vakava, vaikkei asiakas olisikaan kokenut vielä fyysistä väkivaltaa. Mitä enemmän lomakkeessa on kyllä-vastauksia, sitä korkeampi riski on sille, että tekijä kohdistaa uhrin fyysistä väkivaltaa.

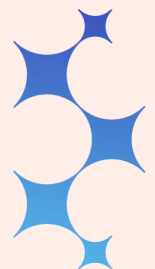
Uhrin nimi:

Päivämäärä:

Työntekijän nimi ja yhteystiedot:

Rastita kyllä/ei asiakkaan vastauksen mukaan, tarkenna halutessasi	Kyllä	Ei
1. Oletko erittäin peloissasi?		
2. Onko/Ovatko tekijä/tekijät syyllystyneet häirintään aikaisemmin (sinun tai jonkun toisen uhrin kohdalla)?		
3. Onko x hajoittanut tai vahingoittanut omaisuuttasi?		
4. Vierailleeko x kutsumatta kotonasi, työpaikallasi tms. useammin kuin kolme kertaa viikossa?		
5. Onko x oleskellut kotisi, työpaikkasi tms. lähistöllä?		
6. Onko x tehnyt fyysisen tai seksuaalisen väkivallan uhkauksia viimeisen häirintätapauksen yhteydessä?		
7. Onko x häirinnyt jotain kolmatta osapuolta sen jälkeen, kun häirintä on alkanut (perhe, ystävät, työtoverit, naapurit, uudet seurustelu/avo/aviopuolisot tms.)?		
8. Käyttikö x väkivaltaa viimeisimmän häirintätapauksen yhteydessä?		
9. Onko x käyttänyt muita ihmisiä apunaan häirinnässä (vapaaehtoisesti/pakottamalla)?		
10. Onko x:lla päihteiden (alkoholin, huumeet jne.) väärinkäyttöä?		
11. Onko x syyllystynyt aiemmin väkivaltarikoksiin?		

Kirjaa tähän muuta tapaukseen liittyvää tärkeää tietoa (esim. yksityiskohtaisia kuvauksia uhkauksista, häirinnän kesto, uhrin näkökulma tekijän motiveista, tekijän omistamat aseet jne.).

Pohde

Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue

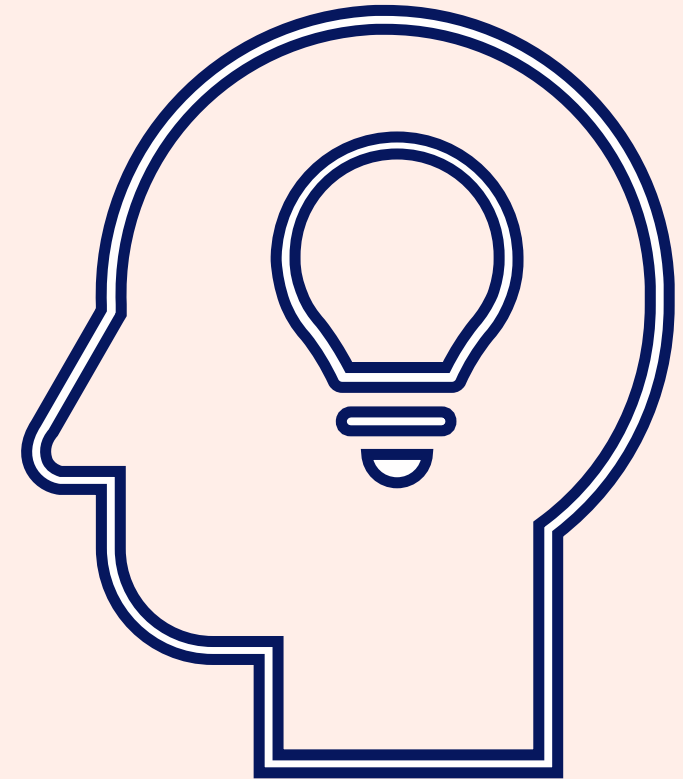
**Euroopan unionin
osarahoittama**
Pohde
Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Väkivallan uusiutumiseen liittyvien riskitekijöiden arviointi ja turvasuunnitelma

Saarela & Lappalainen 2025

Pohdintatehtävä 3

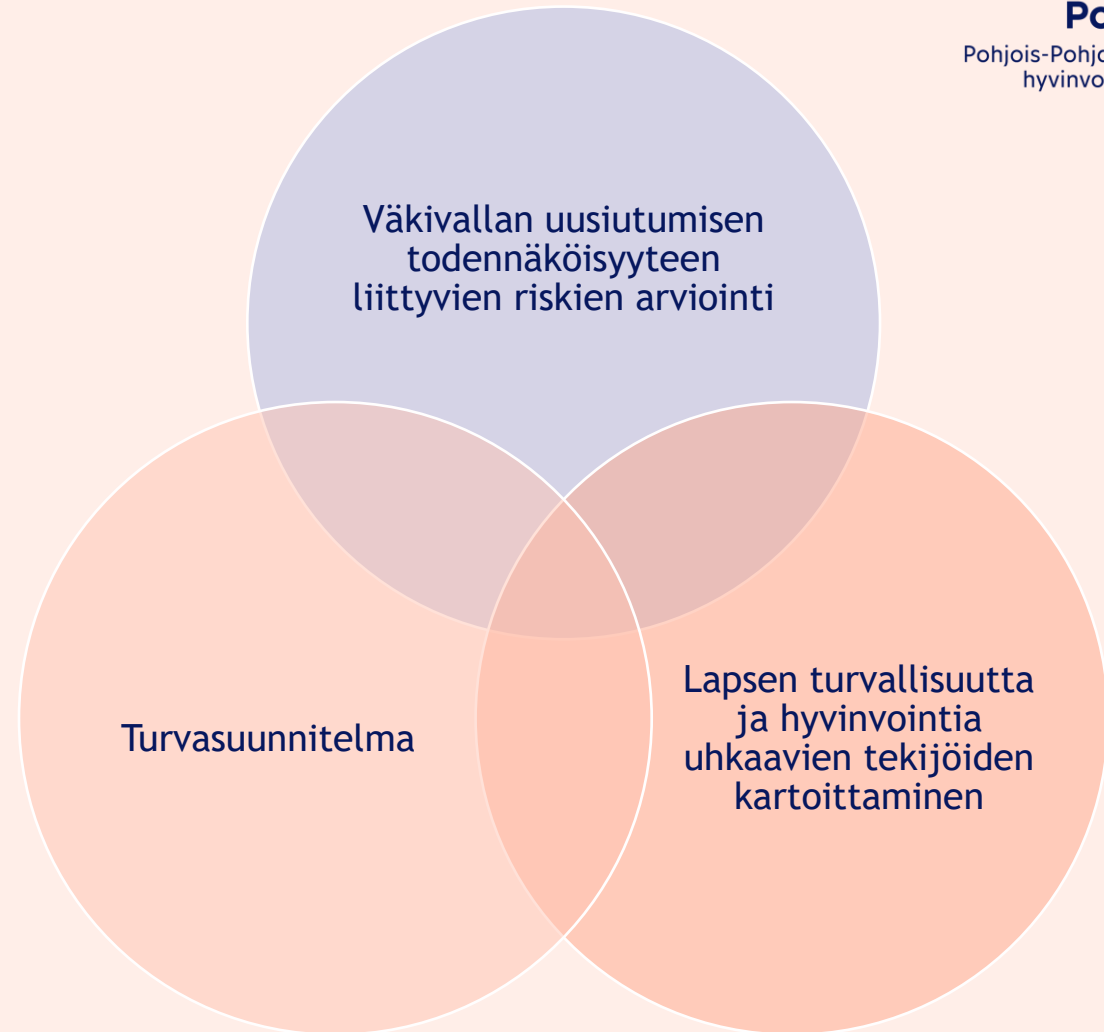
- Oletko tehnyt asiakkaan kanssa turvasuunnitelmaa lähisuhdeväkivaltaan?
- Vastaa monivalintakysymykseen Pollsissa

TAUKO 10 min

Lähisuhdeväkivallan riskinarvioinnin osa-alueet

Riskitekijöitä vakavalle parisuhdeväkivallalle

- Väkivaltahistoria
- Väkivallan raaistuminen
- Kontrollloiva käyttäytyminen/ pakottava kontrolli
- Äärimmäinen mustasukkaisuus
- Uhrin kuristaminen tai tukahduttaminen
- Itsemurhayritykset tai itsemurhalla uhkailu
- Raskaus
- Pikkulapsiaika
- Seksuaaliväkivalta
- Kotieläimeen kohdistuva väkivalta
- Eroaikeet/eroaminen
- Vaino
- Ristiriidat lapsen huollosta ja tapaamisista
- Päihteiden väärinkäyttö
- Mielenterveysongelmat
- Sosiaalinen eristäytyminen
- Pääsy aseisiin

Tilanteita poliisin toiminnassa, joissa on havaittu erityisen korkea riski vakavaan väkivaltaan

(Liimatainen & Rantaeskola 2022)

- Tekijä saa tiedoksi lähestymiskieltoon, avioeroon, omaisuuden jakamiseen, kielteiseen oleskelulupaan tai huoltajuuteen liittyvän päätöksen
- Tekijä saa tietää, että jostakin jo tapahtuneesta asiasta on ilmoitettu poliisille
- Tekijä pääsee vapaaksi oltuaan vankilassa
- Tekijä saa tiedon oikeudenkäynnistä, tuomiosta tai itseään koskevista seuraamuksista

- Tekijä haluaa tavata kokijan ”vielä viimeisen kerran”
- Tekijä saa tietää kokijan uuden osoitteen, kun kokija yrittää suojella itseään ja/tai lapsiaan muuttamalla toiselle paikkakunnalle tai toiseen asuntoon
- Tekijä saa tietää kokijan halusta/aikeesta erota, eikä itse hyväksy eroa
- Tekijä saa tietää kokijan uudesta kumppanista

Naisiin kohdistuneet parisuhdetapot

(Suonpää ym. 2023)

- Tutkimuksessa tarkasteltiin naisiin kohdistuneita parisuhdetappoja ja tappoja edeltäneitä tapahtumaketjuja
- Aineisto koostuu
 - Henkirikollisuuden seurantajärjestelmän tiedoista (henkirikokset vuosilta 2003–18)
 - Tuomio- ja esitutkinta-asiakirjoista (2016–18)
 - Tilastokeskuksen ja THL:n kansallisista rekisteritiedoista parisuhdetappojen uhreista ja tekijöistä (2003–18)

Parisuhdetappoihin liittyviä tekijöitä 1/2 (Suonpää ym. 2023)

- Noin joka toisella tekijällä oli aikaisempia sakko- tai vankeustuomioita
 - Heistä hieman yli kolmanneksella väkivaltatuomioita
- Uhreista aiempia tuomioita oli 24 %:lla ja väkivaltatuomioita 9 %:lla
- Hieman yli puolessa tapauksista tekijä oli kohdistanut uhriin fyysistä väkivaltaa jo ennen kuolemaan johtanutta tilannetta
- Lähes yhtä usein tekijä oli uhkaillut uhria väkivallalla
- Uhrien harjoittama väkivalta ja väkivallalla uhkailu olivat harvinaisempia
 - Naispuoleisista uhreista 18% oli kohdistanut tekijään väkivaltaa ja 11 % oli esittänyt uhkauksia
 - Tiedot ovat kuitenkin epävarmoja, sillä vaikka esitutkinta oli suoritettu, tieto aiemmasta väkivallasta tai uhkailusta jäi usein puuttumaan
- Yli puolet uhreista oli kertonut kolmannelle henkilölle pelkäävänsä tekijää
- Vajaa 20 % uhreista oli ottanut yhteyttä poliisin
- Vain 7 % uhreista oli hakenut lähestymiskieltoa tekijälle
- Ainoastaan 7 %:lla tekijöistä oli lähestymiskielto uhria kohtaan

Parisuhdetappoihin liittyviä tekijöitä 2/2 (Suonpää ym. 2023)

- Tekijöiden ja uhrien taustalla oli usein sosiaalista huono-osaisuutta ja päihteiden käyttöä
 - Vain 33 % tekijöistä ja 42 % uhreista oli työelämässä tai opiskeli
 - Hieman yli puolet kumppaninsa surmanneista miehistä oli tekohetkellä jonkin päihteen vaikutuksen alainen
- Tekohetkellä uhreista päihtyneitä oli 39 %
- Yli kolmannes teoista (37 %) sisälsi suunnitelmallisia piirteitä
- Yli puolessa teoissa tekijän mustasukkaisuus oli keskeisenä motiivina
- Teoista 41 % tapahtui tilanteessa, jossa parisuhde oli päättymässä
- Parisuhdetappojen aikajanallisessa tarkastelussa havaittiin
 - Päihteiden osuuden vähentyminen
 - Surmien liittyminen entistä useammin erotilanteisiin
 - Tekojen suunnitelmallisuus
 - Tekijän mustasukkaisuus motiivina

Erityisen kohonneeseen riskiin liittyviä tekijöitä

- 1) Väkivaltahistoria
- 2) Parisuhdeväkivaltahistoria
- 3) Tekijän mustasukkaisuus
- 4) Pakottava kontrolli
- 5) Erotilanne

= Erityisen kohonnut väkivallan uusiutumisen riski!

Väkivallan uusiutumisen riskiä arvioitaessa

- 1) Kysy kokijan kokemasta pelosta ja turvattomuudesta
- 2) Kartoita kokijan ja tekijän taustaan liittyviä tekijöitä
 - Väkivaltahistoria
 - Tappamisella tai itsemurhalla uhkailu
 - Tekijän mustasukkaisuus ja/tai kontrolloiva ja omistushaluinen käyttäytyminen
- 3) Kysy, onko kyseessä erotilanne ja selvitä eron syitä
- 4) Kysy päihteiden käytöstä ja mielenterveysongelmista
- 5) Huomioi väkivallan uusiutumisen riskiä nostavat indikaattorit
- 6) Hyödynnä systemaattisia riskinarviointimenetelmiä esim. Marak
- 7) Kartoita, onko kokijalla turvallinen paikka, jonne hän voi tarvittaessa hakeutua
 - Huomioi kuitenkin kokijan traumatisoitumisen ja pelon merkitys turvallisuutta koskevissa päätöksissä
- 8) Tee turvasuunnitelma (sekä kokijan että tekijän kanssa)
- 9) Tee tarvittaessa moniammatillista yhteistyötä mm. poliisin kanssa

Miksi turvasuunnitelma?

- 1) Lähisuhdeväkivalta edellyttää puuttumista
- 2) Keino auttaa uhria, tekijää ja läheistä
- 3) Vahvistaa toimintakykyä akuutissa tilanteessa
- 4) Vahvistaa osallisuuden kokemusta

Kokijan turva- suunnitelma

Turvasuunnitelma auttaa Sinua ja lapsiasi ennakoimaan väkivaltatilanteita, vahvistamaan hallinnan tunnetta väkivaltatilanteissa sekä vähentämään ja lieventämään väkivallan seurauksia. Käy turvasuunnitelma läpi työntekijän tai luotetun ystävän kanssa, ja säilytä suunnitelma sellaisessa paikassa, josta väkivallantekijä ei sitä löydä.

1 Jos minun ja lapsieni ei ole turvallista olla kotona/mennä kotiin, voin mennä:

2 Merkkejä, joista voin ennakoida tekijän ryhtyvän väkivaltaiseksi (esim. alkoholinkäyttö, kiihtynyt hengitys, ihon väri, sormien puristaminen nyrkkiin):

3 Kuinka pääsen lähtemään kotoa (esim. voinko lähteä viemään roskapussin, ulkoiluttamaan koiran, käymään kaupassa)? Kehitä joku rutiini, jonka takia käyt pikaisesti ulkona ja käytä sitä väkivaltatilanteessa poistuaksesi kotoa.

4 Poistumisreitit ulos kodistani:

5 Voin kertoa väkivallasta seuraaville henkilöille ja sopia heidän kanssaan poliisin kutumisesta, jos he kuulevat asunnostani epäilyttävää melua:

Voin käyttää (esim. sana, merkksitoitto) _____
koodina lapsilleni tai ystäville, jotta he voivat kutsua apua.

6 Jos väkivallan tekijä ei asu kanssani, voin varmistaa turvallisuuteni (esim. vaihtamalla lukot, hankkimalla hälytysjärjestelmän, asentamalla ulkovalot, murtosuojaamalla ovet):

7 Kerron lapsiani hoitaville ihmisille niiden henkilöiden nimet, joilla on lupa hakea lapset. Näitä henkilöitä ovat:

8 Tarvitsen mm. seuraavia tavaroita varautuessani nopeaan poistumiseen kotoa (kokoa itsellesi ns. turvalaukku valmiiksi)

- ☐ rahaa
- ☐ varavaatteet itselleni ja lapsilleni
- ☐ hygieniavälineet
- ☐ vara-avaimet kotiin ja autoon
- ☐ tärkeät asiakirjat
- ☐ lääkkeet

Numeroita, joista saa apua: HÄTÄKESKUS 112

Lähin turvakoti _____ puhelin _____

osoite: _____

Sosiaali- ja kriisipäivystys _____ puhelin _____

Ystävä _____ puhelin _____

osoite: _____

Paikkakunnan taksi, puhelin _____

Suunnittele yhdessä lastesi kanssa milloin ja miten kotoa poistutaan nopeasti ja turvallisesti. Ota lapset mukaasi aina, jos se on mahdollista. Opeta lapset soittamaan hätänumeroon.

TÄRKEITÄ YHTEYSTIETOJA

NOLLALINJA (lähisuhdeväkivalta ja naiseen kohdistuva väkivalta, tiedot turvakodeista)
p. 080 005 005 | www.nollalinja.fi

RIKOSUHRIPÄIVYSTYS
p. 116 006 (auttava puhelin) | p. 0800 161 177 (juristin neuvonta)
RIKUchat arkisin klo 9–15 ja ma-iltaisoin klo 17–19 | riku.fi

RAISKAUSKRIISIKESKUS TUKINAINEN
p. 0800 97899 (kriisipäivystys) | p. 0800 97895 (juristin neuvonta) | www.tukinainen.fi

NAISTEN LINJA
p. 0800 02400 | www.naistenlinja.fi

MONIKA-NAISET LIITTO, Kriisikeskus Monika
p. 0800 05058 (auttava puhelin, ma-pe 9-16, soittajalle maksuton) | www.monikanaiset.fi

SUOMEN MIELENTERVEYSSEURA
p. 09 2525 0111 (keskusteluapua kriisissä oleville ja heidän läheisilleen)

Turvasuunnitelma väkivallan tekijän tukena

- Väkivallasta puhuminen auttaa ymmärtämään oman toiminnan vaikutuksia toisiin ja itseen
- Turvasuunnitelma on konkreettinen ja jää asiakkaalle itselleen.
- Turvasuunnitelma tarjoaa uuden toimintamallin haastaviin tilanteisiin
- Vahvistaa toimijuutta ja osallisuutta

Valitse
väkivallat-
tomuus

Ohjeita turvasuunnitelman tekemiseen

- Kysy ja kerro väkivallasta sekä sen haitallisuudesta
- Kohtaa kunnioittaen ja kannusta muutokseen
- Tee arvioita riskeistä-> turvasuunnitelma sovelletaan väkivallan vakavuuden perusteella. *Onko turvallista olla saman katon alla?*
- Tee tarvittaessa työparina ja konsultoi
- Varaa asiakkaalle aika ja/tai ohjaa palveluun, jossa turvasuunnitelman toimivuutta voi tarkastella ja työstää

Tekijän turvasuunnitelma

- Ohjaa asiakasta hahmottamaan hänelle haastavia ja väkivaltaan aikaisemmin johtaneita asioita/ tekijöitä
- Ohjaa asiakas tunnistamaan myös kohta, jossa hän voi vielä hallita käyttäytymistään
- Nimetkää turvasuunnitelmaan:
 - Merkki
 - Paikka
 - Tapa
- Kartoittakaa ja nimetkää ihmisiä, jotka voivat auttaa
- Ohjaa asiakasta kertomaan läheisilleen turvasuunnitelmasta

Pariskuntien turvatyöskentely lähisuhdeväkivaltatyön yksikössä

- Väkivallan uusiutumisen riskinarviointi
- Asiakkaiden henkilökohtainen työskentely pohjalla
- Henkilökohtainen turvasuunnitelma on käytössä molemmilla osapuolilla
- Tavoiteena turvallisuuden lisääntyminen
- [Tee turvasuunnitelma - Nettiturvakoti](#)

Lapseen liittyvien riskien arviointi

Lapsen kehitystä ja hyvinvointia heikentäviä riskitekijöitä

Lähde: Vaativan erotyön käsikirja

Lapsen kaltoinkohtelu tai fyysinen väkivalta tai epäily	Lapseen kohdistunut seksuaaliväkivalta tai epäily	Lapsen altistuminen lähisuhdeväkivallalle tai sillä uhkailulle	Lapsen vieraannuttaminen tai vieraantuminen toisesta vanhemmasta	Lapseen kohdistuva muu henkinen väkivalta	Lapsen tapaamisiin ja siirtymä- tai vaihtotilanteisiin liittyvät riskit	Toisen vanhemman vainoaminen, lapsi vainon välineenä
Kunniaan liittyvä väkivalta	Pakottava kontrolli	Vanhemman itsetuhoisuus, itsemurhalla tai tapaamisella uhkailu	Vanhemman tai vanhempien psyykkinen oireilu	Perhesurmariski	Kaappausriski	Pitkittynyt huoltoriita
Rahakonfliktit, taloudellinen väkivalta	Vanhemman tai vanhempien päihteidenkäyttö tai muu riippuvuus	Vanhemman tai vanhempien neuvopsykiatriset haasteet	Lapsen huolenpidon ja perustarpeiden laiminlyönti	Lapsen erityistarpeiden sivuuttaminen tai laiminlyönti	Vanhemman tai vanhempien heikko mentalisaatiokyky	Vanhemman tai vanhempien omat traumakokemukset
		Vanhemman tai vanhempien tunnesäätelyn pulmat	Uusperheytymiseen liittyvät vahvat erimielisyydet tai haasteet	Vanhempien suuret näkemyserot kulttuurista ja uskonnon harjoittamisesta		

Lapseen liittyvien riskien arviointi 1/2

- Kaikki edellisessä diassa listatut riskitekijät ovat haitallisia lapsen hyvinvoinnille
- Kasautuessaan riskitekijät muodostavat vakavan uhan lapsen kehitykselle
- Mitä useampi riski havaitaan, sitä enemmän lapsi ja vanhemmat tarvitsevat moniammatillista tukea ja palveluita
- Riskien arvioinnissa toimiva työtapana on moniammatillinen työskentely, joka mahdollistaa
 - Sirpaleisen tiedon yhdistämisen
 - Laaja-alaisen näkemyksen muodostamisen
 - Palveluohjauksen ja auttamistoimenpiteiden oikeanlaisen kohdistamisen

Lapseen liittyvien riskien arviointi 2/2

1. Kuule kaikkia osapuolia
2. Tee alustavaa arviota lapsen tilanteesta
3. Hyödynnä arvioinnissa moniammatillista tiimiä
 - Kartoita toimijat, jotka työskentelevät perheen kanssa
 - Kokoa heistä verkosto
 - Jakakaa tietoa ja pohtikaa yhdessä lapsen tilannetta riskien näkökulmasta
4. Tiedosta oman kokemuksen, uskomusten ja näkökulmien vaikutus kokonaisarviointiin

Lapsen turvasuunnitelma

- Opetta lapsi soittamaan läheiselle ihmiselle
- Opetta lapsi soittamaan 112 (miten hätäkeskukseen soitetaan ja mitä sinne kerrotaan)
- Keskustele lapsen kanssa, miten toimitaan hätätilanteessa
- Mieti lapsen kanssa onko jotain merkkejä, joista hän voi ennakoida mahdollisen väkivaltatilanteen esim. aikuisen päihtymys, uhkaava käyttäytyminen, vihainen puhe jne.
- Mieti lapsen kanssa, mitä tilanteessa voi tehdä, kenelle toisen uhkaavasta käyttäytymisestä voi ilmoittaa ja minne lapsi voi tarvittaessa mennä

- Miettikää miten lapsi voi turvata itsensä uhkaavassa tilanteissa
- Mieti lapsen kanssa valmiiksi selitys, jonka avulla hän voi lähteä uhkaavasta tilanteesta esim. roskien vieminen, koiran ulkoilutus, kaupassa käyminen jne.
- Mieti lapsen kanssa ystävä, naapuri, sukulainen tai muu henkilö, jolle voi soittaa ja jonka luokse hän voi mennä
- Mieti lapsen kanssa, mitä tärkeitä asioita hänellä tulee olla aina mukanaan. Tärkeät asiat voi pakata esim. reppuun valmiiksi ja pitää niitä mukanaan

Turvasuunnitelma päiväkotiin/kouluun

- Tarvittaessa turvasuunnitelma voidaan tehdä yhteistyössä päiväkodin tai koulun kanssa. Tuolloin järjestetään keskeisten toimijoiden kanssa palaveri, jossa mietitään toimintasuunnitelma akuuttiin tilanteeseen
- Esim. kuinka päiväkodin tai koulun henkilökunta toimii akuutissa tilanteessa, esim. minne lapset ohjataan, voidaanko käyttää vaihtoehtoisia uloskäyntejä, kuka soittaa hätäkeskukseen, kuka sosiaali- ja kriisipäivystykseen jne
- Esim. päiväkodissa tai koulussa voidaan tehdä paloharjoituksen, jossa harjoitellaan käytännön tasolla em. asioita

Esimerkki lapsen turvatyöskentelystä lähisuhdeväkivaltatyön yksikössä

Turvapaikkatyöskentely:

1. Keskustele kenen kanssa lapsi voi puhua pelottavista asioista
2. Keskustele, mikä lasta voi auttaa silloin kun pelottaa
3. Miettikää turvallisia aikuisia ja konkreettisia keinoja, jotka tuovat turvaa
4. Miettikää turvallinen paikka, joka tuo turvaa
 1. Mitä turvallisessa paikassa täytyy olla, jotta se on turvallinen (esim. pehmolelu, syötävää jne.)
 2. Miltä paikassa näyttää?
 3. Miltä paikassa oleilu kehollisesti tuntuu?
5. Rakentakaa yhdessä tai piirtäkää paperille miettimänne turvallinen paikka

Turvakortti:

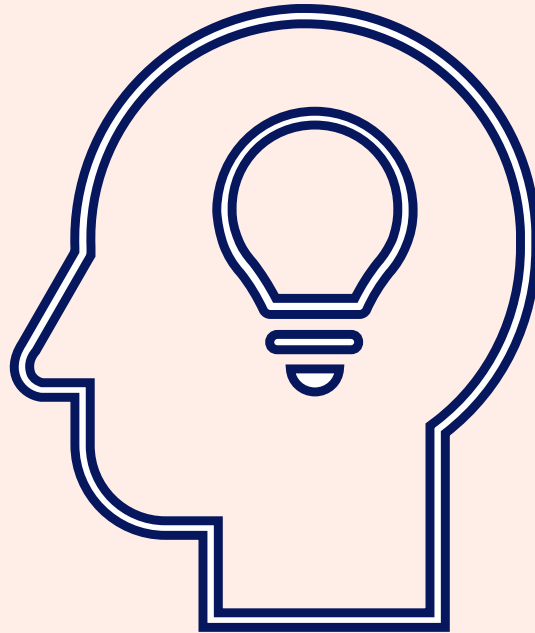
1. Turvakortin toiselle puolelle kirjoitetaan hätänumero ja lapselle tärkeiden turvallisten aikuisten puhelinnumeroita
2. Lapsi saa koristella kortin
3. Kortti laminoidaan
4. Lapsi saa itse päättää, missä korttia säilytetään esim. reppu, lelulaatikko, tyynyn alla tms.

Lähteet

- Terveystieteiden tutkimuskeskus (2020): Lähisuhdeväkivalta ja riskinarviointi. Helsinki: THL. Saatavilla: <https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/perhevalitys/lahisuhdevakivalta>
- Campbell, J.C., Webster, D., Koziol-McLain, J., Block, C., Campbell, D., Curry, M. A., Gary, F., Glass, N., McFarlane, J., Sachs, C., Sharps, P., Ulrich, Y., Wilt, S. A., Manganello, J., Xu, X., Schollenberger, J., Frye, V. & Laughon, K. (2023): Risk Factors for Femicide in Abusive Relationships: Results From a Multisite Case Control Study. American Journal of Public Health 93 (7) 1089-1097, <https://doi.org/10.2105/AJPH.93.7.1089>
- Liimatainen, M. & Rantaeskola, S. (2022): Toiminnallinen käsikirja lähisuhdeväkivaltaan puuttumiseksi ja ennalta estämiseksi. Poliisi. Poliisihallitus.
- Myhill, A., & Hohl, K. (2019): The 'golden thread': Coercive control and risk assessment for domestic violence. Journal of Interpersonal Violence, 34(21–22), 4477–4497. <https://doi.org/10.1177/0886260516675464>
- Vaitomaa, J., Muukkonen, T. & Rautio, S. (2021): Vaativan erotyön käsikirja. Ensi- ja turvakotien liiton käsikirja 6. Punamusta. <https://ensijaturvakotienliitto.fi/materiaalit/vaativan-erotyon-kasikirja-2021>
- Suonpää, K., Koskela, T., Sutela, M., Törölä, M. & Aaltonen, M. (2023): Naisiin kohdistuvat parisuhdetapot Tapahtumaketjut, taustat ja ehkäisy. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2023:16. Valtioneuvoston kanslia, Helsinki. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-133-9>

Pohdintatehtävä 4

- Mikä mietityttää turvasuunnitelman tekemisessä? Mitä haluaisit kysyä asiantuntijoilta? Anonyymit vastaukset.
- Kirjaa kysymyksesi formsiin. Linkki:
<https://forms.cloud.microsoft/e/SCmCEbSvQQ>

Anonyymi kysymyslaatikko:
Turvasuunnitelma

Pohde

Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Moniammatillinen yhteistyö

NAKOVA

Pohjois-Pohjanmaan toimintamalli
naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ja
lähisuhdeväkivaltaa vastaan

Euroopan unionin
osarahoittama

Pohde

Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue

POLIISI
OULU

OULUN
ENSI- JA
TURVAKOTI RY

Yhteistyö avainasemassa oikean tuen tarjoamisessa

- Lähisuhdeväkivaltaa kokeva henkilö kohtaa prosessinsa aikana monia sosiaali- ja terveysalan ammattilaisia, järjestöjen työntekijöitä sekä muita viranomaisia
- On tärkeää että asiakasta ei pompoteta tarpeettomasti työntekijältä toiselle
- Usean toimijan ja työntekijän panos on usein yhtäaikaisesti tärkeää – verkostotyöskentelyllä voidaan varmistaa kokonaisvaltainen tuki ja jokaisen työntekijän ymmärrys omasta roolistaan
- On tärkeää varmistaa, mielellään saattaen ohjaamalla, että asiakas pääsee suunniteltuihin palveluihin

Tutkinnan aikainen yhteistyö poliisin ja rikosuhripäivystyksen kanssa

- Poliisi ohjaa asiakkaan suostumuksen saatuaan Rikosuhripäivystyksen asiakkaaksi mahdollisimman aikaisessa vaiheessa
- Tukihenkilö tärkeässä roolissa rikosprosessissa
 - Asiakas valmiimpi asianomistajakuulusteluun ja esitutkinnan vaiheisiin
 - Tukihenkilöltä asianomistaja saa tukea vaikeassa tilanteessa ja tietoa tulevasta

Poliisin viranomais- ja sidosryhmäyhteistyö lapsiin kohdistuvien seksuaali- ja väkivaltarikosten tutkinnassa

- Konsultaatiopuhelin viranomaisille lapsiin kohdistuvien väkivalta- ja seksuaalirikosten osalta (sosiaalitoimi, koulut, päiväkodit ym.)
- Lapsirikostutkinnan prosessimallissa poliisi saa koordinaattoreiden kautta tarvittavat sosiaalitoimen ja terveydenhuollon taustatiedot lapseen kohdistuneen rikoksen esikäsittelyvaiheessa
- Yhteistyö sosiaalitoimen kanssa (lastensuojeluilmoitukset, konsultaatio)
- Yhteistyö syyttäjän kanssa
- Alle 18-vuotiaalle aina edunvalvoja, jos huoltaja rikoksesta epäiltynä

Jos olet epävarma - konsultoi

Pohteen työntekijät – yksikön avainhenkilöt

- Mikäli yksikössänne on koulutettu avainhenkilö, voitte konsultoida avainhenkilöä. Avainhenkilö puolestaan voi konsultoida avainhenkilöverkostoa ja kouluttajia.

Sosiaali- ja kriisipäivystys

- Mikäli et ole varma mitä tilanteessa tulisi tehdä tai mitä ilmoituksia tilanteessa tulee tehdä, voit konsultoida sosiaali- ja kriisipäivystystä.

Poliisi

- Poliisilla on oma viranomaisnumero lapsiin kohdistuvan väkivallan konsultaatioissa sekä sähköpostikonsultaatio tietyntilanteisiin uhkatilanteisiin. Viranomaisnumero löytyy Pohteen ammatillisille Ilonasta löytyvästä sisäisestä toimintaohjeesta

MARAK-työryhmät

- Vakavissa parisuhdeväkivaltatilanteissa on mahdollista konsultoida MARAK-työryhmiä ja ohjata asiakkaan tilanteen MARAK-työryhmien käsittelyyn, mikäli sille asetetut kriteerit täyttyvät

SERI-tukikeskukset

- Seksuaaliväkivaltatilanteissa voit konsultoida alueen SERI-tukikeskuksia

Ensi- ja turvakodit

- Alueen ensi- ja turvakoteja voi konsultoida, joissain tapauksissa OETK:lla ollut myös käytäntöjä työparitapaamisiin Pohteen työntekijöiden kanssa.

Erityiset tilanteet – Valtakunnalliset palvelut, joissa erityisosaamista

- Maria Akatemia – naiset väkivallan tekijöinä
- Monika naiset – erikoistuneet maahan muuttaneiden kokemaan väkivaltaan
- Tukikeskus Varjo – vaino
- SERITA-työ – seksuaalirikokset tekijätyö

Pohde

Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Lopuksi

NAKOVA

Pohjois-Pohjanmaan toimintamalli
naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ja
lähisuhdeväkivaltaa vastaan

Euroopan unionin
osarahoittama

Pohde

Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue

POLIISI
OULU

OULUN
ENSI- JA
TURVAKOTI RY

Tule mukaan viestimään!

- Onko toimipisteessäsi/kunnassasi infonäyttöjä jossa voitaisiin pyörittää lähisuhdeväkivaltaan on saatavilla apua kuvaa? Voit hakea tiedoston [täältä](#).
- Voisiko asiakastilojen wc-koppien sisäseiniin teipata lähisuhdeväkivallasta ja siihen saatavasta avusta kertovia julisteita? Julisteiden pdf-tiedostoja voi tulostaa tai painattaa. Julisteiden tiedostot saat [täältä](#).
- Voitko välittää tietoa työyhteisössäsi ammattilaisten ohjeistuksista? Vie toimintaohjeet ladattuna työtilaan, tulosta muutamia kappaleita työyhteisösi ohjeiden markkinoimiseksi, käsitelkää niitä tiimissä! Auttaja ja asiakkaiden ohjeet löytyvät Pohteen [verkkosivuilta](#)
- Voitko lisätä tietoisuutta asiakkaille? Monikieliset lähisuhdeväkivallan kokijan/todistajan sekä tekijän esitteet löytyvät edellä mainitulta verkkosivulta.

Oranssit päivät 25.11.2026

- YK:n naisiin kohdistuvan väkivallan vastaista päivää vietetään 25.11.2026-10.12.2026.
- Osoita tukesi asialle ja osallistu viestintään
 - Pukeudu oranssiin
 - Levitä tietoa
 - [Ammattilaisen toimintaohjekortit](#) työpaikan Teams-kanavalle
 - [Pohde.fi/nakova](#) Väkivallan muodot -kortit
 - [Infonäyttökuva](#) yksikön infotv:seen
 - Huolehdi oman yksikkösi asiakas wc-koppien ovien sisäpuolelle [julisteita lähisuhdeväkivallasta](#)
 - Ehdota että yksikköösi tilattaisiin painatettavaksi asiakasesitteitä, [kokijan esite](#), [tekijän esite](#)

Lähisuhdeväkivalta voi koskettaa ketä tahansa!

Oletpa lähisuhdeväkivallan uhri, tekijä tai väkivaltaa sivusta seurannut läheinen, apua on saatavilla.

Älä jää yksin:
pohde.fi/lahisuhdevakivalta

Pohde

Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Jätähän palautetta

- Kehitämme jatkuvasti ammattilaisille tarjottavaa koulutusta. Meille on äärimmäisen tärkeää, että saamme palautettanne koulutuksista. Kysely on lyhyt, se vie aikaasi vain muutaman minuutin <3
- Lisää linkki tähän:
<https://link.webropol.com/s/jatkokoulutus2026>
- Ja vielä viimeinen toive: ole kiltti ja rekisteröi osallistumisesi EURA-järjestelmään, vaikka olisitkin rekisteröitynyt jo aiemmin toisessa tilaisuudessa. Rahoittaja laskee osallistujiksi vain kahteen tilaisuuteen osallistuneet. Osoite **eura2021.fi/osallistuja**, jos NAKOVA-hanke ei löydy jo valmiiksi listauksestasi, löydät sen hankekoodilla **S31279**

Kiitos

Pohjois-Pohjanmaan lähisuhdeväkivaltatyön asiantuntijatiimi

NAKOVA Pohjois-Pohjanmaan toimintamalli naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ja lähisuhdeväkivaltaa vastaan (ESR+) -hanke

Yhteyshenkilö:

Iida-Maria Bimberg

iida-maria.bimberg@pohde.fi